

B1 KEELETASE

B1 keeletase: selge kirjakeel, lühikesed lood, faktiteadmised; tuttavad igapäevased (ja lihtsamad abstraktsed) teemad, isiklik arvamus; igapäevakeeles hakkamasaamine

VASTUVÕTUTOIMINGUD (kuuldu ja loetu mõistmine)

KUULDU MÕISTMINE: selge häälduse ja loomuliku tempoga üldkeelne kõne; autentne ja vahetu suhtlus või salvestatud tekst tuttavalt, igapäevasel teemal; taipab peamist sõnumit ja üksikasju.

- 1) kuulab autentset teksti, tunneb ära erinevad tekstiliigid (nt saade, jutt, podcast, intervjuu, teadaanne, jne) ja mõistab nende põhisisu ja eesmärgi (vastab küsimustele kirjalikult või suuliselt, rühmitab, lõpetab lause, järjestab, illustreerib, toob näiteid, jms);
- 2) kuulab lihtsamaid illustreeritud esitlusi või ettekandeid tuttavatel teemadel (mis võivad sisaldada videosid, slaidiseansse, graafikuid, diagramme, pilte ja muid visuaalseid elemente), jälgib esitluse struktuuri, vajadusel teeb märkmeid (vastab jah/ei küsimustele, lõpetab lauseid, koostab paarilisele küsimusi või väiteid ja avaldab oma arvamust põhjendades lühidalt oma seisukohti);
- 3) kuulab ja saab aru detailsest infost (nt teadaanded, retseptid, juhised).

LOETU MÕISTMINE: loeb ja mõistab selge arutluskäiguga pikemaid tekste erinevatel teemadel (selge hääldusega), suudab jälgida sündmuste arengut ning leiab vajaliku info (vajadusel mitmest tekstist); detailid ja nüansid võivad jääda selgusetuks.

- 1) loeb erinevaid tekstitüüpe (mitteformaalne ja kõnekeelne) erinevatel teemadel (nt. kirjad, kõned, kirjeldused, kommentaarid, lühisõnumid), mis lubab pidada regulaarset suhtlust;

- 2) loeb ja vahendab erinevaid meediatekste (reisipäevik, uudis, artikkel, blogipostitus), analüüsib teksti, hindab kriitiliselt infoallika usaldusväärsust, teeb kokkuvõtte sündmustest ja kannab suuliselt või kirjalikult ette, põhjendades ja selgitades loetu põhjal seisukohti ja tundeid, kasutades sobivaid keelendeid;
- 3) loeb kohandatud eakohast ilukirjandust sh koomikseid, jutustusi ka väljaspool tundi, analüüsib sündmuseid, vastab küsimustele ja loob seoseid; vajaliku info saamiseks kasutab erinevaid lugemisstrateegiaid;
- 4) viib loetud teksti teise vormi (nt koomiks, joonistus, näidend).

LOOME- JA SUHTLUSTOIMINGUD

SUULISED TOIMINGUD: osaleb vestluses tuttavatel teemadel, kirjeldab lühidalt (lähiümbrus, huvid, inimesed, enesetutvustus, jne) kuid võib vajada abi; kasutab lihtsamaid grammatilisi konstruktsioone, põhisoonavara ning käibefraase valdavalt õigesti, kuid kõnes esineb (hääldus)vigud ja sõnade otsimist (vajab vestluskaaslase abi).

- 1) osaleb vestlustes, mis puudutavad igapäevaseid sündmusi, olukordi ja tundeid;
- 2) esitleb tuttavat või huvipakkuvat teemat, referaati või uurimistööd, vastab küsimustele (paludes vajadusel kordamist, vajadusel kasutades oma märkmeid), annab selgitusi ja kommentaare, edastab informatsiooni;
- 3) esineb veenvalt ja kaasavalt, esitab oma teksti hea intonatsiooniga, rütmi ja selge rõhuasetusega; soovi korral võib esinemist salvestada ja analüüsida (nt AI kasutamine Microsoft speaker progress).
- 4) osaleb arutelus igapäevaelu teemadel kirjeldades enda kogemusi ja erinevaid sündmusi, unistusi ja eesmärke, selgitab lühidalt oma seisukohti (nt valib sündmuse, unistuse või eesmärgi, koostab plaani, tegevuskava / ajakava ja eeldatava tulemuse kirjelduse. Põhjendab oma valikuid ja seisukohti rühmaliikmetele või klassile.)
- 5) kirjeldab sündmusi, olukordi ja tundeid loetud raamatust, filmist või kogemusest; annab edasi infot selgest, hästi liigendatud informatiivsest tekstist (nt ümberjutustus või seostatud ja struktureeritud esitus);
- 6) annab kaaslastele tagasisidet (edasiside andmine konkreetsete juhiste alusel).

KIRJALIKUD TOIMINGUD: kirjutab õpitud teemadel lühikesi jutustavat laadi tekste, lihtsaid tarbetekste, kirjeldab tegelikku või kujuteldavat sündmust, väljendab ja vahendab tundeid, mõtteid, arvamusi ning kogemusi. Koostab eri allikatest pärineva info põhjal kokkuvõtte. Kasutab piiratud hulgal teksti sidumise võtteid (sidesõnad, asesõnaline kordus), keelelised ebatäpsused ei takista kirjutatu mõistmist.

- 1) kirjutab lihtsat sidusat teksti tuttavale ja isiklikku huvi pakuval teemal (nt (e)kiri, foorumipostitused, reisikirjeldus, päevik), kus kirjeldab oma tundeid ja reaktsioone ning põhjendab neid;
- 2) kirjeldab olukordi, kavatsusi (nt erinevate sündmuste planeerimiseks), (ajaloolisi) paiku, isikuid ja sündmusi; esitab kirjalikke juhtnööre (nt arvutimängu juhend);
- 3) kirjutab (vajadusel tuginedes abimaterjalidele ja viidates kasutatud materjalile) lühemaid arutlevaid tekste (nt filmi- ja raamatuarvustus, essee), milles põhjendab oma arvamust, tundeid, toob näiteid loetust või nähtust, põhjendab, selgitab.

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITEMEKULTUURILISUS

- 1) kasutab kultuuriteadmisi suhtlemisel nii tunnis kui väljaspool õppetööd (nt kirjasõbrad, õppereisid, õpilasvahetused ja kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega)
- 2) kõrvutab ja analüüsib keelte ning kultuuride sarnasusi ja erinevusi, tuvastab seoseid ning jälgib oma keelekasutust;
- 3) väärtustab enda ja teiste kultuuri ja suhtub lugupidavalt (kultuuriliste eripärade märkamine, päeviku pidamine, välisprojektides osalemine, esitluste tegemine, dokumentaalide vaatamine, eneseanalüüs, kultuuri tutvustamine teistele klassidele, rollimängud)
- 4) toetab kultuuride vahelises suhtluses teisi ja arvestab rühmaliikmete tundeid ja eri maailmavaateid.
- 5) teeb koostööd erinevate kultuuriliste taustadega inimestega ja näitab üles huvi ja mõistmist.

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus)

- 1) kasutab tuttavas olukorras üsna õigesti tüüpkeelendeid ja moodustusmalle, ehkki emakeele mõju on märgatav; tuleb ette vigu, kuigi on selge, mida väljendada tahab;
- 2) valdab tuttavate teemade ja igapäevaolukordadega seotud põhisõnavara, kuigi vahel võib ette tulla kaudset väljendust; teeb märkimisväärseid vigu, kui on vaja väljendada keerukamat mõtet või kui kõneaine ja olukord on võõrad.

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS (andmete, info ja digisisu otsing, hindamine ja haldamine) + suhtlus- ja koostöö digikeskkonnas, digisisu loomine, digiturvalisus, probleemilahendus

- 1) kasutab iseseisvalt ja eesmärgipäraselt abimaterjale ülesande lahendamiseks (õpiku sõnaraamat, koondtabelid, digirakendused);
- 2) otsib infot ja kasutab võõrkeelseid veebikeskkondi (analüüsib sisu, teadvustab nende võimalikke ohte);
- 3) kasutab digivahendeid (sh tehisintellekti) eetiliselt (esitab küsimusi, hindab saadud vastuseid) ja järgib akadeemilisi tavasid (korrektne viitamine, info kontrollimine, autorlus, jne);
- 4) teadvustab veebikeskkondade võimalikke ohte (analüüsib sisu, haldab ja kaitseb oma digitaalset identiteeti).

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING

- 1) vaatab filme võõrkeeles, kuulab võõrkeeles muusikat, jälgib sotsiaalmeedias mõnda eakohast ja silmaringi avardavat sisu; saab aru enamiku teleuudiste sisust;
- 2) kasutab sihtkeelt suhtlemisel nii tunnis kui väljaspool õppetööd (nt dialoog, rollimäng, väitlus) järgides vastava keele/kultuuri suhtlusnorme;
- 3) osaleb sihtkultuuri alastel üritustel (konkursid ja olümpiaadid);
- 4) vahendab tarbitavat kultuuri kirjalikult ja suuliselt (kokkuvõtted, esitlused, soovitusel kirjandusest, muusikast, meediasisust jms).

ÕPIOSKUSED

- 1) valib ja rakendab iseseisvalt endale sobivaid õpistrateegiaid (nt. õpitu meenutamine, eelteadmiste aktiveerimine, seostamine varasemate teadmistega teistes ainetes), loob struktureeritud ja tähendusliku õppematerjali (märksõnade leidmine, spikri koostamine, mõistekaardi tegemine), koostab oma õpisõnaraamatu (portfoolio).
- 2) seab ise või õpetaja abiga endale õpieesmärke ja kavandab õpitegevusi nende saavutamiseks;
- 3) koostöös õpetajaga märkab oma edusamme, annab oma teadmiste ja oskuste hinnanguid ja kasutab saavutatut edasisel õppimisel;
- 4) töötab iseseisvalt paaris ja rühmas;
- 5) hindab õpetaja abiga oma tugevaid ja nõrku külgi seatud eesmärkide järgi ning kohandab oma õpistrateegiaid.

LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD

- 1) kasutab võõrkeeleeõppes omandatud teadmisi ja oskusi teiste õppeainete omandamisel ja vastupidi;
- 2) kasutavad võõrkeelset infootsingut loovtöö koostamiseks;
- 3) mõistab ja väljendab kontseptsioone, mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi erinevatel (õppekava läbivatel) teemadel nii suuliselt kui ka kirjalikult endale tuttavates ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides, lähtudes enda vajadustest ja soovidest.

B2 KEELETASE

B2 keeletase: erinevad keeleregistrid; oma huvivaldkonna ja erialaga seonduvad laialdased, sh abstraktsed teemad; argumenteeriv, nii enda kui teiste arvamus vahendav keelekasutus

VASTUVÕTUTOIMINGUD (kuuldu ja loetu mõistmine)

KUULDU MÕISTMINE: loomuliku tempoga, keeruka sisuga mõttevahetus mitme inimese vahel (nt väitlus,) elav suuline kõne ja salvestised nii konkreetsetel kui abstraktsetel teemadel (vestlus, loeng, ettekanne) erinevates keeleregistrites (ametlik, poolametlik); mõistmist võivad takistada taustamüra, keelenaljad, idioomid ja keerukad keelekonstruktsioonid.

- 1) kuulab autentset pikemat sisu nii otsesel suhtlemisel (ametiasutuses, olmesfääris, töövestlusel jne) kui ka salvestatuna (ka väljaspool klassitundi) ja mõistab teksti põhisisu, kõneleja seisukohti ja hoiakuid;
- 2) kuulab tuttal teemal esitatud loengu/ettekande ja audio(visuaalse) teksti ja mõistab põhisõnumit ja keerukamat mõttekäiku;
- 3) kuulates (loengud, filmid, jne.) tuvastab kõneleja seisukoha ja eristab seda esitatud faktidest;
- 4) kuulab taustamüraga, normaalse kiirusega edastatud teadaandeid ja sõnumeid (rongijaamas, tänavaintervjuud, taskuhääling jne);

LOETU MÕISTMINE: loeb pikki ja keerukaid sh abstraktseid tekste, leiab neist asjakohase teabe ning oskab selle põhjal teha üldistusi teksti mõtte ja autori arvamus kohta. Loeb iseseisvalt, kohandades lugemise viisi ja kiirust sõltuvalt tekstist ja lugemise eesmärgist. Raskusi võib olla idioomide ja kultuurispetsiifiliste vihjete mõistmisega.

- 1) loeb eri liiki autentseid tekste iseseisvalt ja täidab erinevaid ülesandeid (nt tõlkimine, märkmete tegemine, võrdlus, refereerimine, jutustamine, esitus, ettekanne), mis eeldavad suurt aktiivset lugemissõnavara;
- 2) loeb häälega eri liiki tekste õige häälduse, intonatsiooni ja rõhuga;
- 3) mõistab aktuaalsel teemal argumenteeriva teksti sisu (tunneb ära lahknevad hoiakud ja eriarvamus, eristab fakte arvamus, jne.).

LOOME- JA SUHTLUSTOIMINGUD

SUULISED TOIMINGUD: esineb pikemate monoloogidega, esitab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi, põhjendab/kaitseb oma seisukohti; suhtleb erinevatel teemadel, juhib vestlust ja annab tagasisidet; jälgib oma keelekasutust, valib sobiva keeleregistri, vajadusel sõnastab öeldu ümber ja parandab enamiku vigadest; kasutab tõhusalt prosoodilisi vahendeid (rõhku, intonatsiooni, rütmi), kõnerütmis ja -tempo võib olla tunda emakeele mõju.

- 1) vestleb üsna spontaanselt ja ladusalt (nt intervjuu rühmatöö), nii et regulaarne suhtlemine sihtkeele kasutajaga on võimalik;
- 2) osaleb teemakohastes aruteludes ja väitluses, selgitades seisukohti aktuaalsetel teemadel ja esitades arvamusi argumenteeritult;
- 3) kirjeldab selgelt ja üksikasjalikult sündmusi, olukordi, tundeid, jne;
- 4) annab üksikasjalikult edasi infot ja arutluskäiku (nt piltide võrdlus, monoloog), sh väljendab oma arvamust (nt tugevad/nõrgad küljed, muutmise vajadus).
- 5) esitleb teemat, referaati ja/või uurimistööd ning annab asjakohaseid selgitusi ja kommentaare;
- 6) suhtleb mitme kaaslasega, sidudes oma mõtteid teiste arvamustega ja selgitades väärarvamusi või eriarvamusi (kui ei kasutata keerulist keelt, on piisavalt aega ja ollakse koostööaltid).

KIRJALIKUD TOIMINGUD: kirjutab seotud, loogilisi tekste konkreetsetel ja üldisematel teemadel, põhjendab oma seisukohti ja eesmäärke. Refereerib nii kirjalikust kui ka suulisest allikast saadud infot. Kasutab erinevaid keeleregistreid sõltuvalt adressaadist, eristades isiklikku ja ametlikku stiili. Varieerib väljendust korduste vältimiseks, ebatäpsused lausestuses (eriti kui teema on vööras) ei sega kirjutatu mõistmist. Kasutab lausesiseseid kirjavahemärke enamasti reeglipäraselt.

- 1) koostab selgeid, üksikasjalikke kirjeldusi oma huvidega seotud laialdastel teemadel (nii tegelikest või kujuteldavatest sündmustest ja kogemustest) ja argumenteeritud ettekandeid mitmesugustel teemadel;

- 2) koostab selge argumentatsiooniga arvamuskirjutisi, esitades põhjendatud poolt- või vastuväiteid ning selgitades võimalike seisukohtade eeliseid ja puudusi;
- 3) kirjutab tarbetekste (nt avaldus, motivatsioonikiri, seletuskiri, raport), vajadusel kasutades abimaterjale;
- 4) koostab loovtöid (nt kirjand, essee, artikkel, retsensioon, kokkuvõte, tõlge) ja referaate;
- 5) vahendab kaaslaste arvamust (nt annab tagasisidet rühmatööle ja toetab koostööd), sidudes oma mõtteid teiste arvamustega ja selgitades vääritimõistmisi või eriarvamusi.

HOIAKUD, VÄÄRTUSED, KÄITUMINE, KOOSTÖÖKULTUURI LOOMINE JA MITEMEKULTUURILISUS

- 1) kasutab kultuuriteadmisi suhtlemisel nii tunnis kui väljaspool õppetööd (nt kirjasõbrad, õppereisid, õpilasvahetused ja kohtumised õpitavat keelt emakeelena kõnelejatega)
- 2) kõrvutab ja analüüsib keelte ning kultuuride sarnasusi ja erinevusi, tuvastab seoseid ning jälgib oma keelekasutust;
- 3) osaleb diskussioonides/aruteludes ja suhtleb (nii suuliselt kui kirjalikult) kõneleva keele maa kultuurinorme arvestades.
- 4) järgib žanrinõudeid nii kirjalikus kui suulises suhtluses;
- 5) kasutab õpitavat võõrkeelt teiste kultuuridega tutvumiseks ja nende eripärade mõistmiseks.

KEELEKASUTUS (keerukus, täpsus ja ladusus)

- 1) väljendub selgelt ja mitmekülgelt, kasutades erinevaid registreid vastavalt sihtrühmale;
- 2) kasutab rikkalikku sõnavara (sh sünonüüme ja kollokatsioone) ja lausestruktuure üldiste kõneainete ja oma tegevusala piires, mis võimaldavad mõtet täpselt edastada, kuid sõnavara lüngad võivad siiski põhjustada takerdust või kaudset väljendust;
- 3) kasutab üldiselt korrektset õigekirja ja grammatikat, kuid võib esineda juhuslikke vigu või vääratusi lauseehituses;
- 4) toimetab lihtsamaid kirjalikke tekste, vajadusel kasutades abivahendeid (nt sõnaraamat, tehisintellekt).

INFO- JA ANDMEKIRJAOSKUS (andmete, info ja digisisu otsing, hindamine ja haldamine) + suhtlus- ja koostöö digikeskkonnas, digisisu loomine, digiturvalisus, probleemilahendus

- 1) otsib infot ja kasutab võõrkeelseid allikaid (sh, digikeskkonnad ja raamatud/ajakirjad) infot kriitiliselt hinnates;
- 2) kasutab (digitaalset) sõnaraamatuid jt allikaid (sünonüümide, antonüümide, kollokatsioonide, idiomatiliste väljendite, jne kontrollimiseks);
- 3) vajadusel kasutab tehisintellekti lahenduste võimalusi keeleõppe tõhustamiseks (nt ajurünnakuks või oma tööle tagasiside saamiseks);
- 4) sünteesib infot mitme allika põhjal (nt ettekande tarbeks) sh erinevatest võõrkeeltest.

KULTUURI TARBIMINE JA LOOMING

- 1) tarbib võõrkeelset ilukirjandust, filme, uudiseid ja publitsistikat;
- 2) osaleb sihtkultuuri alastel üritustel (sh õpilasvahetus, konkursid ja olümpiaadid);
- 3) loob ise võõrkeelset sisu (jutukesed, luuletused, videod, blogid, jne.) ja teeb projektitöid (nt veebilehtede koostamine, õpilasvahetus).

ÕPIOSKUSED

- 1) kasutab tõhusaid keeleõppestrateegiaid (vaba meenutamine, vahelduvõpe, mõttemallide muutmine, jne) ja vajadusel muudab oma õpistrateegiaid;
- 2) seab ise endale õpieesmärged ja kavandab õpitegevusi nende saavutamiseks;
- 3) märkab oma edusamme, annab oma teadmistele ja oskustele hinnanguid ja oskab kasutada saavutatut edasisel õppimisel;
- 4) jõuab selgusele oma keeleoskustasemes (nt erinevaid osaoskusi hõlmav enesehindamine õppeaasta algul ja lõpul, mida kasutatakse oma õppimise tagasisidestamises ja eesmärkide seadmiseks);
- 5) annab kaasõpilastele tagasisidet nende tugevate külgede ja vajakajäämistele kohta ning teeb ettepanekuid arenguks;

6) kasutab analüüsi (minu oskused, väärtused, hoiakud) ja kommunikatsiooni (sh refleksioon) oma karjäärivõimaluste planeerimiseks, valmistub elukestvaks õppeks.

LÕIMING JA LÄBIVAD TEEMAD

- 1) teeb ainetevahelisi projektitöid (nt veebilehtede koostamine);
- 2) otsib infot ja kasutab võõrkeelseid allikaid nt uurimistöö koostamisel;
- 3) mõistab, väljendab ja tõlgendab kontseptsioone, mõtteid, tundeid, fakte ja arvamusi erinevatel (õppekava läbivatel) teemadel nii suuliselt kui ka kirjalikult mitmesugustes ühiskondlikes ja kultuurisituatsioonides, lähtudes enda vajadustest ja soovidest.